LLENGUA CATALANA: REFORÇ DE LLENGUA (2N BAT)

PÀGINA 2

1. Accent i dièresi. Posa els accents i les dièresis que manquen en aquest text sobre la importància relativa dels diferents sentits corporals:

Quins son els nostres sentits? Segurament esmentareu vista, oïda, olfacte, gust i tacte. Alguns de vosaltres, fins i tot, és probable que, inconscientment, feu una cantarella mentre els enumereu. Jo, a l'escola, els deia tots seguits per no oblidar-me'n cap. Si ara us demanés quin dels cinc sentits us sembla més important, és probable que em diguéssiu la vista, o potser us dividiríeu entre la vista i l'oïda, de manera que us faria la pregunta contrària. Farem una mica d'introspecció, i m'agradaria que penséssiu uns segons en quin, de tots els cinc sentits, creieu que podríeu viure sense. Crec que no m'equivoco gaire si penso que la majoria renunciaria abans a l'olfacte que a cap altre sentit. Almenys a mi em sembla que puc renunciar a olorar, però no a sentir per la pell una carícia o una abraçada càlida o al gust per saber que menjo, i evidentment no renunciaria ni a la vista ni a l'oïda. De fet, us puc dir que en la nostra societat hi ha humans que no perceben els olors (o la seva percepció es molt reduïda) i qui els envoltem no som conscients que els manca un sentit bàsic.

Gemma Marfany (11 abril 2020)
<https://www.elnacional.cat>

2. Morfologia nominal: gènere. Passa els mots del masculí al femení i viceversa, tenint en compte que es produiran canvis en l'ús de l'accent o de la dièresi (se'n guanyen o se'n perden).

genuí
déu
sòcia
àvia
comú

bilbaïna
propietari
marquès
burgesa
baró

DIÈRESI — Anem als orígens!

Anomenem dièresi aquests dos puntets (¨), que tenen un origen hel·lenístic (segles IV-III aC), que posem sobre la i / ü i la u quan acompanyen una altra vocal per indicar que no hi ha diftong, és a dir, per assenyalar que dues vocals contigües pertanyen a dues síl·labes independents (llevat de casos com qüestió o pingüí). El terme dièresi és un mot d'origen grec, diairesis 'divisió', nom derivat del verb diairein 'dividir', compost de dia 'a través' i el verb harein 'agafar'.

LIVEWORKSHEETS

Aquest mateix afix dia- està emparentat amb l'afix di- 'dos', que apareix curiosament en diftong, terme que usa dues vocals que formen part de la mateixa síl·laba. Efectivament, diftong és un mot d'origen grec, diphthongos, compost de di(s) 'doble' i phthongos 'so'. També trobem aquest mateix afix di- en digraf 'dues grafies o lletres per a un mateix so'. [JFC]

PÀGINA 3

3. Morfologia nominal: nombre. Passa del singular al plural o a la inversa els sintagmes nominals següents, tenint en compte les contraccions (al, als...) o les apostrofacions conseqüents:

Model: el país dels beduïns → els països del beduí

a) els ulls dels investigadors
b) les orelles de les investigadores
c) les il·lustres alcaldesses
d) les intruses caçadores
e) les úniques oportunitats
f) les il·lus(es) treballadores de les empreses
g) el cos(sos) dels ianquis
h) els gruixos de les ungles
i) les iaies dels infants

4. Apòstrof. Reescriu les oracions substituint el mot destacat per un significat similar d'entre els que s'ofereixen (però alerta: n'hi ha dos d'intrusos!) i fent les adaptacions gramaticals necessàries. Para atenció a l'ús de l'apòstrof.

Paraules:
anàlisi — esquema — instrument
assumpte — hostal — invenció
empresa — idea — opinió
enguany — ignorància — orador
engany — il·lustració — origen
entendre — immens — univers
espantar — immoble — usuari
equip — inici — llibreta

a) L'alberg era la casa més alta de la vila.
b) El parer dels components del grup estranyava tothom.
c) El dibuix de la pàgina dotze reflecteix molt bé el concepte que s'ha explicat.
d) He de comprendre la procedència de la mentida.
e) Em feia por reconèixer el desconeixement que teníem sobre el tema.
f) El ponent ha sortit del guió pactat al començament de la sessió.
g) L'invent procedia de l'estudi més ambiciós que mai s'ha emprès sobre el cosmos.
h) L'ús de l'eina era complex per a la gran majoria de clients de la companyia.

LIVEWORKSHEETS

5. Gènere i nombre. Fes com en el model. Tingues en compte que la consonant final sorda del mot masculí singular pot esdevenir sonora (p → b; t → d; c → g) en el mot relacionat.

Model:
Masc. sing. antic | Fem. sing. antiga | Masc. plur. antics | Fem. plur. antigues | Derivat antiguitat

Masc. sing. lleig
Fem. sing. _____
Masc. plur. _____
Fem. plur. _____
Derivat _____

Fem. sing. muda
Masc. sing. _____
Masc. plur. _____
Fem. plur. _____
Derivat _____

Derivat llobatera
Masc. sing. _____
Fem. sing. _____
Masc. plur. _____
Fem. plur. _____

Fem. sing. grega
Masc. sing. _____
Masc. plur. _____
Fem. plur. _____
Derivat grecal

6. Gènere i nombre. Canvia el gènere i el nombre del substantiu que fa de nucli en cada sintagma nominal (el numeral un/a l'has de convertir en dos/dues).

Model:
un altre mestre savi → una altra mestra sàvia → dos altres mestres savis → dues altres mestres sàvies

a) un nou psicòleg rutinari
b) una modista muda
c) dos pobres electricistes imprudents
d) dues alumnes nostres cultes
e) un comte espontani

LIVEWORKSHEETS

7. Verbs irregulars. Completa els buits amb les formes escaients dels verbs irregulars que s'indiquen entre parèntesis:

a) Ara mateix nosaltres no _____ (dur) al damunt prou diners per a pagar el que hem comprat.
b) Perquè jo m'_____ (ofendre), has de tractar-me molt però molt malament!
c) Quan tu _____ (resoldre) el problema, et donaré els diners que et falten.
d) _____ (dependre) del nombre d'assistents, es farà un joc o un altre.
e) Encara que ens _____ (merèixer) el premi, crec que tampoc no ens l'haurien donat.
f) Tenim tanta sort, que es pot dir que hem _____ (néixer) amb un pa sota l'aixella.
g) M'agradaria que tots plegats _____ (debatre) al Consell Escolar les activitats que pensem programar amb vista al curs vinent.
h) Tot i que penso que jo no _____ (valer) gaire per a fer la feina que faig, m'hi esforçaré per fer-la millor.

PÀGINA 5

8. Precisió lèxica. Completa els buits triant la paraula més precisa i correcta (flexionant-la, si cal). Justifica oralment la resposta.

a) No sé com s'ho fa, aquest fumador, per expulsar el fum per només un dels _____. (narius / nassos)
b) La Laura regenta una _____ de confecció en un xamfrà situat a l'encreuament entre els carrers de Viladomat i París. (botiga / tenda)
c) Per la finestra, s'hi veien operaris que carretejaven un _____ per aixecar una bastida i així poder reobrar una façana. (tauler / taulell / tauló)
d) Al costat del _____ on despatxaven les begudes, hi havia penjat un _____ d'escacs per als clients i, més enllà, un tauler d'anuncis breus. (tauler / taulell / tauló)
e) Ens van dir que el jersei era _____, però hem pogut constatar que no: se'ns ha encongit dues talles! (rendible / rentable)
f) Realment no és _____ comprar aquesta marca de roba, encara que estigui d'oferta. (rendible / rentable)
g) A _____ que es va fent fosc, la temperatura del menjador baixa molt, tot i que la _____ de la nostra caldera hauria de ser suficient per a escalfar-lo. (mesura / mida)
h) Fes seure els convidats a _____ que vagin arribant. (mesura / mida / conforme)
i) Com a aperitiu, els van oferir tot un _____ de formatges. (assortiment / sortit / assortit)

9. Ús de les preposicions. Omple els buits amb el, els o bé al, als, segons que es tracti d'un complement directe o d'un complement indirecte.

Sobretot: aviseu els meus pares! (CD)
L'advocada sempre dona esperances als detinguts. (CI)

a) Suplicava _____ manifestants que el perdonessin.
b) És capaç de vendre petroli _____ àrabs i tot!
c) Empaitava _____ seus companys per vendre'ls números de loteria.
d) No oblideu _____ vostres avantpassats!

LIVEWORKSHEETS

e) Xalava dient mentides _____ seus besavis.
f) No tinc el gust de conèixer _____ autors de la novel·la.
g) Ahir van atracar _____ veïns, però aquest matí ja han enxampat _____ delinqüents.
h) No envieu res _____ regidors ni consulteu _____ seus assessors.

PÀGINA 6

10. Ús de les preposicions. Emplena els buits, si cal, amb una d'aquestes preposicions: a, amb, de o per (atenció: si no hi va cap, posa-hi Ø).

Ella ha contractat Ø una treballadora hondurenya i ell un fuster de l'Equador.
Es lleva a la matinada, a quarts de sis, per anar a treballar!

a) _____ la nit molts animals surten _____ caçar.
b) Van arrencar les rajoles antigues de terra _____ posar-n'hi unes de noves.
c) _____ Sant Jordi surto _____ ella a comprar llibres i roses.
d) El jardiner té _____ en Feliu com a amic i el veu cada dia _____ la nit.
e) S'estima més un raspallet de les dents curt que un _____ llarg.
f) Jo no hi tinc res _____ veure, és _____ dir, soc innocent.
g) Vam sortir _____ passeig ahir _____ la tarda i vam passar _____ l'avinguda _____ Mn. Jacint Verdaguer.
h) Aquest projecte deixa bastant _____ desitjar, per cert.
i) Tu tenies moltes presses, fins i tot una _____ ratlles, mentre que jo, moltes, no més en tenia una _____ espatllada.
j) Escolta, si t'ho he dit _____ broma... No t'ho prenguis tan _____ la valenta!
k) Els quatre partits d'aquell estat (dos _____ grans i dos _____ no tan grans) hi garantien el pluralisme polític.

11. Signes de puntuació: CN especificatiu / explicatiu. Les tres parelles d'oracions següents contenen subordinades adjectives de relatiu. Fes el següent:

14.1. Digues quines són especificatives i quines són explicatives, comenta'n què les diferencia i llegeix-les en veu alta.

a) 1. L'actriu que havia guanyat un Òscar va ser entrevistada.
2. L'actriu, que havia guanyat un Òscar, va ser entrevistada.

b) 1. Els nois que no anaven abrigats s'han refredat.
2. Els nois, que no anaven abrigats, s'han refredat.

c) 1. L'euga que té taques negres al llom està malalta.
2. L'euga, que té taques negres al llom, està malalta.

12. Signes de puntuació: CN especificatiu / explicatiu. Converteix les subordinades relatives especificatives en explicatives. Quina diferència de significat hi ha entre totes dues? Llegeix-les en veu alta mostrant tal diferència.

LIVEWORKSHEETS

Model:
Els senglars que suposem ferits han fugit bosc endins.
→ Els senglars, que suposem ferits, han fugit bosc endins.

a) L'alumna que sol arribar puntual encara no és aquí.
b) Les tortugues que eren joves acudien abans a cruspir-se el tomàquet.
c) El cotxe que tantes vegades ens havia deixat plantats ens havia costat 999 euros.
d) Els vagons que estaven entapissats de nou eren més confortables.
e) La filla que havia estudiat enginyeria els va dissenyar un sistema informàtic per a la geolocalització de medicines.

PÀGINA 7

QUADRE D'ESTUDI — Complement del nom: especificatiu o explicatiu?

Els complements del nom (adjectius, SN en aposició, subordinades adjectives, etc.) poden especificar o bé explicar el nom que els acompanya. Centrant-nos en les subordinades adjectives de relatiu, convé saber distingir, doncs, entre una subordinada especificativa (la que restringeix el significat del nom que complementa) i una explicativa (la que en dona una informació extra). Vegem-ne exemples:

CN especificatiu (o restrictiu):
(1) Durem a la deixalleria els aparells que estan espatllats.
(Tenim aparells espatllats i no espatllats: de la deixalleria només els que estan espatllats.)

CN explicatiu:
(2) Durem a la deixalleria els aparells, que estan espatllats.
(Tenim espatllats tots els aparells de què parlem i els durem tots a la deixalleria. El CN explicatiu va sempre entre pauses.)

Exemples:
A Tu, que coneixes bé la zona, ens hi podries dur.
B Jordi Barre, que era un gran cantant nord-català, va compondre l'himne de l'USAP, un dels clubs de rugbi de Perpinyà, guanyador molts cops del Campionat de França.

Notem que en l'oració 3B tenim tres complements del nom de tipus explicatiu (i, doncs, escrits entre pauses). El primer és una subordinada adjectiva de relatiu que coneixes bé la zona; els altres dos són constituïts per sintagmes nominals en aposició, complements de USAP (sigla de l'Union Sportive Arlequins de Perpinyà).

PÀGINA 8

QUADRE D'ESTUDI — Comes obligades i comes prohibides...

• Els incisos i els vocatius van necessàriament entre pauses (per exemple, entre comes):
(1)
A Al migdia, quan el sol escalfa, estenen la roba.

LIVEWORKSHEETS

B Sí, senyora, ha dit una veritat com una casa de pagès!
(En el segon exemple el vocatiu senyora se sol dir sense les pauses.)

• No es pot posar coma entre subjecte i predicat (encara que s'hi faci una micropausa o una inflexió tonal, com en 2A després de pis), llevat que s'hi interposi un incís (2B):
(2)
A Aquella senyora tan esquerpa que viu al tercer pis està empipada amb nosaltres.
B Aquella senyora tan esquerpa que viu al tercer pis, la que ens mira sovint de cua d'ull, està empipada amb nosaltres.

• No es pot posar coma entre verb i els complements exigits per aquest (com el CI i el CD de l'exemple següent):
(3) La directora teatral va donar a les noies que no faltaven mai als assajos els millors papers.

13. Signes de puntuació: la coma. Com has comprovat en el quadre d'estudi, una de les tasques dels signes de puntuació és delimitar entre ells els grups sintàctics o fònics. Com en el model, obtén noves oracions jugant amb les comes (posa-n'hi o canvia de lloc les que hi ha). En acabat, llegeix les oracions en veu alta.

Model:
Va venir la Joana, la teva filla, i en Ramon. (Venen dues persones: la Joana + en Ramon. La Joana és la teva filla.)
Va venir la Joana, la teva filla i en Ramon. (Venen tres persones: la Joana + la teva filla + en Ramon.)

a) Els passatgers retinguts pel segrestador no van sopar aquell vespre.
b) Encara que ens plogui, sovint no tenim prou aigua.
c) Si no es presenta a les oficines demà mateix, li tallaran el gas.
d) Sempre que venia, ella ens dedicava un concert d'arpa.
e) Segons ens han dit a l'ajuntament, hi haurà molts canvis.
f) Vaig decidir-ho jo així, i tot va sortir malament.
g) Els veïns van emprendre ambiciosos projectes de reforma del barri.

PÀGINA 9

14. Signes de puntuació. Posa els signes de puntuació que manquen en aquest text, en què es proposa el difícil repte de descriure una veu. Afegeix-hi les majúscules que facin falta.

LA SEVA VEU

La seva veu no tenia cap matís d'ironia parlava amb la més bona i maternal de les veus cal dir que la seva veu tenia matisos molt diferents. De vegades era, com aleshores d'una suavitat vellutada d'un trèmolo greu, de violoncel; de vegades, líquida, perlada, veu d'àngel, o de fada, d'ésser immaterial i poètic, que us trasbalsava com una mena d'encantament altres, incisiva, tallant com una aresta de cristall altres, encara, petava insultant com un fuet.

LIVEWORKSHEETS

Domènec Guansé, Una nit (1935)

15. Emplena amb sinó o si no.

a) _____ vens a casa d'hora, no m'hi trobaràs pas.
b) No hi havia deu persones, _____ onze.
c) Fica els pèsols a la nevera; _____, es descongelaran.
d) No sé _____ m'enganya amb aquesta cara de gata maula que fa!
e) T'equivoques: no és alta _____ que és un tap de bassa.
f) M'enfadaré, _____ te'n tornes cap a casa teva.

Emplena amb sinó o si no. Justifica la tria.

a) La petitona de la casa no vol anar a dormir _____ l'acompanyes.
b) Quedem, doncs, dissabte a les set del vespre, _____ hi ha cap entrebanc.
c) No vull que m'ho agraeixis, _____ que m'ajudis quan calgui.
d) No tornen de Londres dijous _____ divendres.
e) _____ plou aviat, la collita se n'anirà a rodar.
f) No pensis en els riscos de l'operació, _____ en la bona qualitat de vida que hi guanyaràs _____ falla res.

PÀGINA 10

16. Gènere. Emplena els buits amb un article definit (el, la...) o indefinit (un, una...), si cal precedit de preposició (a, de...). Tingues en compte que el text conté mots que discrepen del castellà pel que fa al gènere (són masculins dubte, compte, front...; són femenins calor, suor...).

Jornada feliç

La meva empresa queda lluny, _____ afores de _____ vila. Però _____ dels avantatges de treballar-hi és que té una cantina on es menja prou bé. Avui, _____ oficina, el dia ha estat dur, perquè _____ comptes no em quadraven: han calgut _____ anàlisis pertinents per a comprovar on hi havia _____ errada que em trasbalsava i així aclarir _____ dubtes que l'amo tenia sobre la meva honestedat. Hi feia _____ calor infernal i _____ suor em regalimava _____ front. Capficat com estava, han anat passant les hores i s'ha anat fent fosc. Quan he volgut encendre _____ llum, ha sortit _____ gran resplendor _____ llum del sostre: s'havia fos! Per sort, no és que fallés _____ corrent elèctric, sinó que ha fallat _____ instal·lació, que és molt vella i no ens podem permetre el luxe de canviar. Tot plegat _____ senyal més de _____ crisi que vivim, amb una economia que segueix _____ pendent decreixent que anunciava el govern (sortosament, no tenim _____ deutes d'altres empreses!).

En plegar he sortit a dinar cap _____ restaurant La Guineu. La meva dona ja m'hi esperava amb _____ somriure que enamora: havíem quedat de fer _____ sopar especial. La taula estava molt ben parada, amb unes roses vermelles que exhalaven _____ aroma que embriagava. Hem començat amb _____ amanida, que combinava _____ enciam molt tendre, de collita pròpia, collit _____ hort del maître. De segon, ens han servit _____ lluç

LIVEWORKSHEETS

que desprenia _____ olor penetrant. La guarnició era formada per _____ llegums molt variats amb _____ espinacs d' _____ verdor veritablement pictòrica. Per acabar, _____ postres, que són la meva feblesa: _____ pa de pessic amb _____ nata i, al damunt, _____ xocolata d'un 85 per cent de cacau. _____ sobretaula s'ha allargat fins que _____ son ens ha vençut.

Hem tornat xano-xano cap a _____ nostra llar. Amb _____ panxa massa plena, m'he ficat _____ llit, però tenia _____ son pesat, _____ pols accelerat. I és que no tinc costum d'atipar-me tant. I per _____ excel·lents que fossin _____ llegums i _____ resta de plats engolits, no ho podia pas pair i era víctima d' _____ malsons terribles. No ha estat fins a quarts de vuit _____ matí, quan m'he llevat, rentat la cara, _____ front i _____ dents, per retornar a la meva empresa, que queda lluny, _____ afores de _____ vila. Però _____ dels avantatges de treballar-hi és...

Francesc Macià i Gras

17. Nombre. Passa al plural els sintagmes següents (fes constar els dos plurals possibles en el cas de les paraules acabades en -st, -xt, -sc i -ig):

a) una eruga verinosa
b) un amic veí
c) un paraigua suís
d) un noi orfe
e) un disc basc
f) un mes complex
g) un cop baix
h) un assaig trist
i) un desig fosc
j) un text ambigu
k) una vaca cega i boja
l) un arbust lleig

PÀGINA 11

18. Gènere i nombre. Reemplaça un element del SN per l'element que es proposa entre parèntesis, reajustant la concordança.

Model: els focus esquerres (bombeta) → la bombeta esquerra

a) una mar serena (un)
b) dos cactus genuïns (un)
c) un cert barri pobre (barriada)
d) ambdós amics ateus (amigues)
e) el teu eficient ginecòleg (les)
f) dos cogombres amargants (ametlles)
g) aquelles baixades perilloses (pendent)
h) un altre reflex auri (resplendors)

LIVEWORKSHEETS

i) un explorador valent (unes)
j) algun paisatge pictòric (afores)

19. Verbs irregulars: saber i cabre. Completa els buits de les oracions següents amb la forma verbal que hi lligui:

a) On vas amb tantes andròmines? No crec que hi _____ (cabre) totes, en aquest bagul.
b) Si haguéssim _____ (cabre) tots a la mateixa barca, no ens hauríem hagut de separar!
c) Si _____ (saber) el camí, no ens perdríem cada dos per tres...
d) S'ha entossudit a col·locar set persones en aquest cotxe i, curiosament, hi han _____ (cabre)!
e) _____ (saber) com saps pentinar, podries obrir una perruqueria.
f) No crec que aquesta síndria em _____ (cabre) a la bossa: me l'hauré d'endur rodant.
g) No estic segura que els testimonis de l'atracament _____ (saber) reconèixer els malfactors.
h) Maria, hi _____ (cabre), jo, al teu cotxe? Així m'estalvio d'agafar el meu.

Morfologia verbal. Emplena els buits amb la forma verbal escaient.

a) Aniria bé que tu _____ (estar) a punt abans de dos quarts de vuit del vespre.
b) En aquella discussió seria millor que no hi _____ (prendre) part, vosaltres.
c) T'ho explicaria amb tots els ets i uts si _____ (estar) més receptiva.
d) Si haguéssim arribat puntuals, _____ (veure) l'obra sencera.
e) _____ (ser) bo que tots plegats féssim un esforç per assolir-ho.
f) Sí, és cert que _____ (caure) molt sovint, però també ho és que m'aixeco en un tres i no res.
g) Si us plau, no se'n _____ (anar), que sense vostè ens sentim molt desemparats!
h) _____ (saber) perfectament que no ho aconseguiràs si no t'hi esforces.

PÀGINA 12

20. Reformulació: temps verbals. Llegeix el microconte i fes les tasques següents:

a) La història que tens a continuació no té acabament. Dona-n'hi un en dues o tres ratlles.

b) Reescriu el microconte (excloent-ne el parèntesi final), modificant-ne els temps verbals com hem fet en el model (alterna els dos passats; el simple i el perifràstic):

Model:
En un carreró fosc d'una gran ciutat, una dona que passejava sola es va trobar estès a terra el cos d'un home. S'hi acostà...

A cor obert

En un carreró fosc d'una gran ciutat, una dona que passeja sola es troba estès a terra el cos d'un home. S'hi acosta, li sembla que l'home ha patit un col·lapse cardíac, però que no és mort. Quan està a punt de trucar demanant auxili, veu que l'home és una exparella seva, que la va deixar. No s'han tornat a veure ni es parlen de fa anys. La dona, sola en un carrer

LIVEWORKSHEETS

solitari, dubta de si fer-li la tècnica de ressuscitació cardiovascular o no. No passa ningú pel carrer i ningú no sabrà si el deixa abandonat, com ell va fer amb ella.

(I arribats aquí, amable lector o lectora, ets tu qui has de posar el final a aquesta història...)

Carles Marquès, Capbreu. 322 Microrelats, 2016 (adaptació)

QUADRE D'ESTUDI — bé / ben; bo / bon; dolent / mal / malament

Adjectiu (masc. sing.):
N + bo: un home bo
bon + N: un bon home

Adjectiu:
N + dolent / dolenta: un home dolent, una dona dolenta
mal / mala + N: un mal home, una mala dona

Adverbi:
V + bé: Menjàvem bé.
ben davant de V en participi (ben fet), davant d'adjectiu (ben alt) o davant d'adverbi (ben bé, ben atentament).

Adverbi:
V + malament: Això està malament.
mal + V en participi: mal fet
No s'ha de confondre l'ús adverbial de mal amb el seu ús com a substantiu: Té mal a l'ungla.
Va prendre mal jugant a futbol.
Per a expressar suficiència, l'expressió castellana no està mal equival a déu-n'hi-do: Déu-n'hi-do, com pesa aquesta bossa!

PÀGINA 13

21. Bé / ben; bo / bon; mal / malament / dolent. Emplena els buits amb l'opció pertinent (tingues en compte la categoria gramatical i la posició del mot).

a) Ja és _____ despistat, aquest vailet! Si no canvia, no farà res _____. (bé / ben)
b) Hem cridat _____ fort per advertir-lo, però no ens ha sentit _____ i l'han _____ ensarronat. (bé / ben)
c) Deien que no és un home _____, però sí un _____ empleat. (bo / bon)
d) Aquest resultat no està _____ per ser com és ell un _____ estudiant... (dolent / mal / malament)
e) Aquesta peça musical està _____ composta (el seu autor és un músic _____!) i qui la interpreta no ho pot fer més _____! (dolent / mal / malament)
f) És _____ curiós que, podent fer _____ les coses, les hagi fet tan _____. (bé / ben; dolent / mal / malament)
g) Com que la seva malaltia té _____ pronòstic, no és estrany que la pobra estigui _____ abatuda! (dolent / mal / malament; bé / ben)

LIVEWORKSHEETS

h) Aquest aparell ha donat _____ rendiment, és _____ de fàbrica. (dolent / mal / malament)

Bé / ben; bo / bon; dolent / mal / malament. Construeix una oració amb les paraules següents:

a) mal (adjectiu, masc. sing.)
b) dolent (adjectiu, masc. sing.)
c) bé (adverbi)
d) ben (adverbi)
e) mal (adverbi)
f) mal (nom)

PÀGINA 14

Ús de les preposicions. Emplena els buits, si cal, amb una d'aquestes preposicions: a, amb, de, en, per, per a, contraient-les amb l'article, si escau. Si no n'hi va cap, posa-hi Ø.

a) Però si aquesta mandarina té gust _____ medicament!
b) Aquesta beguda fa olor _____ colònia?
c) _____ què fa olor aquest còctel que ens han servit?
d) Viuen _____ l'àtic, concretament _____ un cinquè pis.
e) _____ aquell magatzem hi ha material _____ l'estranger, concretament hi tenen el que va destinat _____ Algèria.
f) _____ algunes de les sales, hi ha instal·lades calderes _____ gas.
g) _____ motiu del casament, que tindrà lloc a inicis d'estiu, _____ Sant Joan, l'Esteve i l'Andreu han preparat participacions _____ els convidats.
h) Què ho fa que tanta gent cregui tant _____ els horòscops?
i) _____ la seva companya, ell no hi pensava mai: no la tenia gens _____ compte!

Ús de les preposicions. Completa les oracions següents amb la preposició corresponent (simple o composta), seguida, si cal, d'article definit (contraient-lo, si escau, amb la preposició):

cap / cap a

a) Han canviat de direcció i ara aniran _____ Sóller.
b) La trobaràs asseguda _____ final del saló.
c) La celebració acabarà _____ vuit del vespre.
d) Enllestiré la feina _____ migdia.
e) Vine _____ aquí, que t'estiraré les orelles, bergant!

fins / fins a

f) Amb tu aniria _____ la fi del món, Mariona!
g) No seran aquí _____ tarda, si no més tard.
h) Des del dia 15 d'agost _____ 1 de setembre, inclusivament, es podran fer les reclamacions.

LIVEWORKSHEETS

i) Al pas que anem, el comunicat no els arribarà _____ segona quinzena de desembre.
j) No pararà de fer-te la guitza _____ que li donis la raó.

PÀGINA 15

QUADRE D'ESTUDI — com / com a / com que

Com 'igual que': Parlen com polítics. (No són polítics, però ho semblen per la manera de parlar.)
Com a 'en qualitat de': Parlen com a polítics. (Ho són.)
Com que (conj. causal) 'ja que': Com que són polítics, saben parlar. (No: Com són polítics...)

22. Ús de com / com a / com que. Després d'haver llegit el quadre, completa les oracions següents amb la forma corresponent:

a) _____ premi de consolació li van donar una estatueta de guix de color blau pastel.
b) L'edifici, molt abans de funcionar _____ Parlament, havia estat utilitzat _____ caserna.
c) Aquells dos sempre estaven _____ gat i gos.
d) El tractaven _____ si fos un rajà de l'Índia Oriental!
e) _____ tant elles _____ ells no hi estaven d'acord, van anul·lar la comanda.

23. Frases fetes. Dominar una llengua és també conèixer-ne la fraseologia. Relaciona les frases fetes que segueixen més o menys sinònimes amb el seu significat.

Frase feta 1:
matar el vedell gras
ser un somiatruites
quedar de pedra
sentir-se al setè cel
fer l'ull viu
inflar els morros

Frase feta 2 (sinònima de 1):
estar a l'aguait
llançar les campanes al vol
tenir pardals al cap
fer un ull de vellut a algú
caure de cul
no veure-hi de cap ull

Significat:
apallissar
celebrar
manifestar felicitat
sorprendre's molt
posar-hi atenció
viure d'il·lusions

LIVEWORKSHEETS

PÀGINA 16

24. Grafia aglutinada / no aglutinada. Tria entre el compost (un sol mot) o la construcció (més d'un mot).

gairebé / gaire bé
a) No diré que, per motivar l'alumnat, el professor acabés fent la vertical, però _____.
b) Aquests dies s'ha parlat _____ de tot, però de res a fons.
c) La Mercè parla el noruec, però la veritat és que no el parla _____.

aleshores / a les hores
d) Va ser _____ que em vaig adonar que ens filmava un paparazzi.
e) Els autobusos interurbans passen per aquesta parada _____ en punt: a les vuit, a les nou, a les deu...
f) Aquests aparells tan sofisticats no existien _____.

alhora / a l'hora
g) La reportera, per obtenir imatges singulars, filmava i es contorsionava _____.
h) _____ de l'esbarjo voldríem enraonar amb tu un momentet.
i) Està tan torrat que per no res es posa a plorar i riure _____.

perquè / per què
j) _____ els reporters a elles les enfoquen com cal i a mi, en canvi, m'enquadren tort?
k) Contestaven de qualsevol manera _____ no es concentraven en la resposta.
l) Encara no sé _____ vas abandonar la cursa tan aviat. Contesta'm: _____ ho vas fer? — Doncs _____ em vaig sentir esgotat!

potser / pot ser
m) Quan t'entrevisten no hi ha res com una càmera, _____ no immòbil però sí discreta.
n) No _____ que ens menystinguin com si res!
o) Aquest vespre _____ farà vent, però no _____ que plogui: no hi ha cap núvol al cel!

si no / sinó
p) _____ ve ella _____ el seu marit, no sé com ens ho farem!
q) _____ fos el fill de la mestressa, ja l'hauria enviat a pastar fang.
r) Sort que no ho ha fet en Roc _____ la Neus; _____, encara hi seríem!

només / no més
s) Espera't un segon: això ho enllestim amb _____ de dos minutets!
t) _____ ella sap la recepta d'aquestes postres tan exquisides!
u) Al concert els assistents no arribaven al miler. Eren molts però _____ de mil.

PÀGINA 17

25. Precisió lèxica. Tria l'opció correcta (flexionant-la, si cal) i justifica oralment la resposta.

LIVEWORKSHEETS

a) Au va, home, _____ (tastar / provar) el pernil que acabem d'encetar: és boníssim!
b) Aquells _____ (got / vas) hel·lènics estaven decorats amb tota mena de motius i pesaven prop de cinc quilos cadascun.
c) Pararem taula amb _____ (un mantell / una tovallola / un tovalló / unes tovalles) de lli.
d) Quan vaig sortir de la dutxa, vaig adonar-me que no tenia cap _____ (mantell / tovallola / tovalló) per a eixugar-me.
e) En aquest restaurant _____ (el mantell / la tovallola / el tovalló / les tovalles) el posen a l'esquerra de cada plat.
f) S'han entaulat, és a dir, s'han _____ (seure / asseure / assentar) al voltant de la taula per dinar.

Precisió lèxica. Tria l'opció correcta i justifica oralment la resposta.

a) Per por de la salmonel·la, no vol ni tastar ni sentir a parlar de la salsa _____ (maionesa / maonesa).
b) Les _____ (ensaïmades / enciamades) de Menorca m'agraden més que les de Mallorca.
c) Van tallar el fuet amb un _____ (gabinet / ganivet) de serra.
d) Cada dia un dels germans s'encarrega de _____ (parar / posar / pondre) taula.
e) Avui el sol s'ha _____ (parat / posat / post) a tres quarts de nou del vespre, és a dir, a les 20 h 45 min.
f) Diu que el pa amb tomàquet se'l van empescar per aprofitar el pa _____ (dur / sec)?
g) Per al peix, vi blanc; per a la carn, vi _____ (negre / vermell).

PÀGINA 18

26. Signes de puntuació. Després de llegir el quadre, afegeix, a cadascun dels aforismes de més avall, un punt i coma i, de vegades, també alguna coma:

a) «Si una cosa he après al llarg d'aquesta llarga vida meva és aquesta: en l'amor, descobrim què ens agradaria ser; en la guerra descobrim qui som.» (Kristin Hannah)
b) «A fàbrica, fem pintallavis en els anuncis, venem esperança.» (Charles Revson)
c) «M'odien, i això no té importància però m'obliguen a odiar-los i això sí que en té.» (Joan Fuster)
d) «Si quelcom et fa nosa, compta fins a deu si alguna cosa encara et fa molta nosa comença a renegar.» (Mark Twain)
e) «Quan el treball és un plaer, la vida és bella quan ens és imposat però és un esclavatge.» (Màxim Gorki)
f) «M'ho van explicar i ho vaig oblidar; ho vaig veure i no ho vaig entendre; ho vaig fer i ho vaig aprendre.» (Confuci)
g) «L'enginyós es burla d'altres persones; el satíric del món; l'humorista d'ell mateix.» (James Thurber)
h) «Creu en els que cerquen la veritat; dubta dels qui l'han trobada.» (André Gide)
i) «Errar és humà; perdonar infreqüent.» (Franklin Pierce Adams)

QUADRE D'ESTUDI — El punt i coma (;)

LIVEWORKSHEETS